

Cestovní zpráva

Předkládá: Josef Šobra, Česká kosmická kancelář, o.p.s. (CSO)
Datum cesty: 25. - 26. 2. 2009
Účel cesty: Zastoupení České republiky na 130. zasedání Programové rady pro pozorování Země ESA (Programme Board on Earth Observation, PB-EO), dále jen „Rada“
Místo jednání: Ředitelství ESA v Paříži, Francie
Finanční zajištění cesty: MŠMT ČR
Účastníci za CSO: Jan Kolář, Josef Šobra
Další účastníci z ČR: ---

A. Program jednání

Viz příloha.

B. Průběh a získané poznatky

Zahájení, zpráva ředitele programů EO a předsedy DOSTAG

Program jednání byl schválen s drobnými změnami v pořadí, informativní bod o dlouhodobém plánu vývoje GMES Space Component byl přesunut na příští Radu.

Ředitel D/EOP (Direktorát programů pozorování Země) přednesl úvodní slovo a zrekapituloval nedávné důležité události včetně posledních aktivací International Charter, Space and Major Disasters, lednový meeting uživatelů kandidátských misí na 7. Earth Explorer v Lisabonu a dále kampaň pro vypouštění družice GOCE, SMOS a Cryosat-2. Pro příští jednání DOSTAG (Data Operations Science and Technology Advisory Group) bylo doporučeno zařadit na pořad jednání bod o rizicích srážek s kosmickým odpadem.

Předseda orgánu DOSTAG zdůraznil jednoznačně doporučil schválit prodloužení provozu ENVISATu, jelikož poskytuje vysoce kvalitní a potřebná data.

Přehled aktuálního stavu vývoje misí Earth Explorer

Mise	Start
GOCE	17.3. 2009 - úspěšně
SMOS	červenec 2009
Cryosat-2	listopad 2009
SWARM	říjen 2010 - 2011
ADM-Aeolus	polovina roku 2011
EarthCARE	září 2013

Postup tří kandidátských misí na 7. Earth Explorer do fáze A

Na základě doporučení ESAC (Earth Science Advisory Committee) Rada schválila tři ze šesti kandidátských misí Earth Explorer, které postupují do fáze A a jež budou dále rozpracovány formou studií. Březnové IPC (Industrial Policy Committee) schválilo návrh na zadání zakázek pro tyto

studie. S průmyslem bude uzavřeno šest 15 měsíčních kontraktů (2 paralelní studie na každou misi à 2,5 mil. euro). Tendry by měly být otevřeny na přelomu března a dubna na dobu 2 měsíců, vyhodnoceny do konce září. Výsledky studií budou konzultovány s vědeckou komunitou a v závěru ESAC doporučí jednu ze tří misí k realizaci. Ředitel D/EOP doporučil udělat pro konečnou vybranou misi též dvě paralelní fáze B1 pro zajištění dostatečné kompetice.

Vybrané mise postupující do fáze A

BIOMASS – monitoring lesní biomasy za účelem studia geochemického cyklu uhlíku; použitý typ radaru umožní rovněž měřit tloušťku ledovců a permafrostu, vlhkost půdy, salinitu oceánů a geologické mapování v aridních oblastech

Payload: SAR (P-Band 435 MHz, šířka pásma 6 MHz)

CoReH2O – monitoring sněhu, ledovců a vodních ploch pro výzkum vodního cyklu Země

Payload: SAR (9.6 and 17.2 GHz)

PREMIER – studium radiačních procesů na hranici tropo-/stratosféry a procesů ve spodní troposféře

Payload: IČ zobrazovací spektrometr a sondážní spektrometr vlnových délek řádu mm

Nevybrané mise

ESAC dále doporučil pokračovat v aktivitách započatých v přípravě tří nevybraných misí A-SCOPE, FLEX a TRAQ, např. v rámci programů TRP (Technology Research Programme) a GSTP (General Support Technology Programme).

Plán prodloužení provozu družice ENVISAT do roku 2013

Výkonnost družice je nyní několikanásobně vyšší než na počátku programu a zájem vědecké komunity o data je velký. Prodloužení provozu by zahrnovalo úpravu parametrů dráhy, jež sníží spotřebu zbylého hydrazinu. V případě takovéto změny dráhy nebude již fungovat radarová interferometrie, ale standartní SAR ano.

Bylo předneseno několik alternativních cest k financování tohoto prodloužení. Hlasování proběhne na příští Radě.

Stav přípravy mise Post-EPS

Probíhají dvě paralelní studie ve fázi 0 (Astrium France a TAS Italy), lednové IPC schválilo návrh navýšení a prodloužení obou kontraktů do 3Q 2009. Ke konci roku začne fáze A.

DLR vyvíjí ve svém programu senzor METImage (VIS/IR imager) a nabízí ho jako národní příspěvek do programu. CNES rovněž v rámci svého programu provádí studii ve fázi 0 senzoru IRS (nástupce IASI), jenž by mohl být kandidátem pro Post-EPS. Proti národním příspěvkům celých senzorů byly vzneseny námítky, protože to snižuje možnost zapojení zejména menších zemí, pro něž zbývá jen podíl na platformě.

GMES Space Component Programme

Byla přednesena prezentace návrhu **spolupráce ESA s EUMETSAT v rámci GMES**. V rámci vývoje Sentinel-3 bude EUMETSAT vydávat zakázky v celkové hodnotě 27,8 M euro z prostředků ESA. ESA bude přítomna na TEB EUMETSATu. Tato částka bude určena jen pro “S-3 Marine část”, “Land část” bude vydána jako klasické ESA ITT z prostředků Agentury.

ESA připravila rámcovou **smlouvu s nizozemskou NIVR na družici Sentinel-5 Precursor**. Přístroj TROPOMI na palubě se bude skládat ze dvou částí: UV/VIS/NIR senzor dodávaný z Nizozemí (kontraktor Dutch Space) a senzor SWIR financovaný ESA. Na březnovém IPC byly shváleny návrhy zadání zakázek na dvě skupiny položek pro tuto družici:

- 1) System&Satellite A/B1 (1 rok)
- 2) TROPOMI B/C/D (2 roky)

Březnové IPC toto rozdělení zakázek schválilo a ESA se bude snažit vydat tyto 2 tendry již v dubnu.

Byl diskutován předběžný návrh **smlouvy ESA s DLR** o podmínkách oboustranné spolupráce při vývoji a umístění laserového komunikačního terminálu na palubu Sentinel-1A. DLR vyrobí a dodá laserový terminál pro S-1A “in-kind”. Tento terminál zvýší Sentinelům přenosové kapacity v NRT (Near Real Time) režimu. Laserový terminál pro Sentinel-2 bude vyvíjen v rámci programu ARTES 7 (EDRS – European Data Relay Satellite System).

Dále byl probrán předběžný návrh **smlouvy mezi ESA a CNES** o spolupráci na vývoji družic Sentinel-2 a -3, který mj. zahrnuje “in-kind” dodávku CNES přístroje DORIS na S-3A. Dále CNES také poskytne ESA pro vybrané úkoly svůj odborný personál.

Všechny ITT pro subkontrakty na Sentinel-1A byly již uzavřeny. Pro Sentinel-2A a zejména -3A na EMITS ještě několik výzev zbývá. Dokončení výběru subzakázek se očekává v červenci 2009.

ESA také připravuje **návrhy na prodloužení stávajících kontraktů s hlavními dodavateli na Sentinel-1A, 2A, 3A pro stavbu jednotek B**, s cílem předložit je na červnovém IPC k odsouhlasení.

Senzor Sentinel-4 je ve fázi A a probíhají dvě paralelní studie. Návrh na zadání zakázek na fáze B/C/D bude v nejlepším případě připraven pro IPC v říjnu 2009. Fáze B by měla začít ve Q2 2010. Jelikož Sentinel-4 bude na palubě MTG-S (Sounding Satellite), plánování je úzce propojeno s požadavky programu MTG.

Během roku 2009 budou vycházet tendry na **budování pozemního segmentu specifického pro Sentinely**. Na květen ESA o tomto chystá uspořádat v ESRINu informační den pro průmysl, datum ještě nebylo stanoveno.

Plán aktivit v GMES Service Element (ČR není členem programu)

- 1) Kompletní přenos projektů do FP7 po jejich dokončení v roce 2009 (GSE Land, RISK-EOS, Respond a PROMOTE).
- 2) Prodloužení stávajících kontraktů o max. 3 roky (+2,5-3,5M euro/projekt) a následný přenos do FP7 (Marcoast - Water Quality Services, Forest Monitoring, Food Security, Terrafrima a Polarview. Marcoast oil-spill monitoring services have již byly přesunuty do EMSA).
- 3) Dobudování a budoucí přenos do FP7 (MARISS, tendr na tříletý kontrakt na 3-5M euro).

Návrh prováděcího plánu programu GMECV (Global Monitoring of Essential Climate Variables, ČR není členem)

Bude zřízena Climate Science Advisory Body (zástupci GCOS - Global Climate Observing System, WCRP – World Climate Research Programme, GTOS – Global Terrestrial Observing System, ECMWF – European Centre for Medium-Range Weather Forecasts, ESAC – ESA Earth Science Advisory Committee, JCOMM - Joint WMO/IOC Commission for Oceanography Marine Meteorology).

Fáze 1: Specifikace požadavků na základě konzultací s vědeckou komunitou (od 2009 dále)

Fáze 2: Vývoj systémů pro generování datových produktů, generování produktů (od 2010 dále)

Fáze 3: Zhodnocení trendů, asimilace do modelů a zpětná vazba (od 2011 dále)

Druhá výzva do programu TIGER

Rada schválila plán pro období II iniciativy TIGER na podporu udržitelného rozvoje afrického kontinentu. ESA následně na EMITS otevřela nové AO k podávání projektů.

<http://www.tiger.esa.int>

Během let 2009-2011 tak budou mít univerzity a firmy zdarma přístup k datům z družic ERS2, Envisat a misí třetích stran (ALOS) pro jejich využití v projektech zaměřených na:

- 1) výzkum vodních poměrů v Africe pomocí DPZ
- 2) pokračování ve vývoji provozních pozorovacích systémů vodních poměrů v Africe ve spolupráci s místními uživateli; toto téma plynule navazuje na projekty realizované v rámci programu DUE (Data User Element)

Termín příštího 131. zasedání Rady je **26.-27.5. 2009 v Paříži.**

Ve Frascati, 25. 3. 2009

Josef Šobra, CSO

sobra@czechspace.cz

EUROPEAN SPACE AGENCY

EARTH OBSERVATION PROGRAMME BOARD

One Hundred and Thirtieth Meeting

The one hundred and thirtieth meeting of the Earth Observation Programme Board will take place on 25-26 February 2009, in room A, ESA Headquarters, 8-10 rue Mario-Nikis, 75015 Paris.

The meeting will start at 09h00.

Draft Agenda

1. Adoption of Draft Agenda (D)	ESA/PB-EO/OJ/130, rev. 1
2. Approval of Minutes (D)	ESA/PB-EO/MIN/127
3. Oral Report by the Director (I)	
4. DOSTAG Chairman's Report – 58th Meeting (I)	ESA/PB-EO(2009)23
5. Draft Revised 2009 Budget for Earth Watch - GMES Service Element (A)	ESA/PB-EO(2009)40
6. EOEP	
6.1 Selection of EE7 candidates for phA (D)	ESA/PB-EO(2009)24
<i>Reference Document:</i> <i>ESAC Recommendations for the Selection of Earth Explorer Core Missions</i>	ESA/PB-EO(2009)28
6.2 EOEP – Geographical Return Situation (I)	ESA/PB-EO(2009)25
6.3 EOEP - Status of Financial Planning (I)	ESA/PB-EO(2009)26
6.4 ENVISAT Mission Extension beyond 2010 – Status and Plans (I)	ESA/PB-EO(2009)39
6.5 Status on post-EPS Preparation	Oral report

-
- A = A-item, D = decision, C = consultation, I= information
  - Items marked with # will be discussed in the presence of a representative of the European Commission.
  - Items marked with * will not be presented by the Executive. These items are open for discussion and the Executive will reply to questions by Delegations.

7.	GMES Space Component Programme[#]	
	7.1 Draft Revision of the Implementing Rules for the GMES Space Component Programme (D)	ESA/PB-EO(2008)105, rev. 3
	<i>Reference Document:</i>	
	<i>GSC Geographical Return: Recommendations for Implementation</i>	ESA/PB-EO(2009)41
	7.2 Approach for Agreements with EUMETSAT on GMES (I)	Oral report
	7.3 Status of preparation of a GMES Agreement with the Netherlands on Sentinel-5 Precursor (I)	Oral report
	7.4 Draft GMES Agreement with DLR on Sentinel-1A (I)	ESA/PB-EO(2009)38, rev. 1
	7.5 Draft GMES Agreement with CNES on Sentinel-2/-3 (I)	ESA/PB-EO(2009)29
	7.6 GMES Space Component Sentinel Procurement Calendar (I)	ESA/PB-EO(2009)42
	7.7 GMES Space Component Implementation Plan (I)	ESA/PB-EO(2009)30
8.	European Earth Watch Programme – GMES Service Element:	
	Plan of activities for the GSE Extension (C)	ESA/PB-EO(2009)31
9.	European Earth Watch Programme – Global monitoring of ECV:	
	Draft Implementation Approach (C)	ESA/PB-EO(2009)32
10.	Second Tiger Implementation Period (TIGER II) – Announcement of Opportunity (D)	ESA/PB-EO(2009)33
11.	PECS Charters – Status of EO-related PECS Activities (I)	ESA/PB-EO(2009)27
12.	ESA and CEOS – Opportunity and Challenge for Europe (C)	ESA/PB-EO(2009)1

Information Items

13. EOEP

13.1 Update on the status of Earth Explorer Missions	Oral report
13.2 EOEP Development and Exploitation Element QSR – part A (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)2
13.3 EOEP Development and Exploitation Element QSR – part B (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)3
13.4 EOEP Development and Exploitation Element QSR – part C (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)4
13.5 CryoSat QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)5
13.6 GOCE QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)6
13.7 ADM-Aeolus QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)7
13.8 SMOS QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)8
13.9 SWARM QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)9
13.10 EarthCARE QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)10

14. Earth Watch

14.1 GMES Service Element QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)11
14.2 Fuegosat Consolidation Phase QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)12

15. GMES Space Component

15.1 GMES Space Component QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)13
15.2 Sentinel-1 QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)14
15.3 Sentinel-2 QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)15
15.4 Sentinel-3 QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)16
15.5 Ground-Segment, Data Access and Pre- Operations QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)17

16. EARTHNET

Earthnet QSR (2008/4)*	ESA/PB-EO(2009)18
------------------------	-------------------

17. Presentation on EO Communication

Oral Report

18. Status Report on the International Relations Aspects in Earth Observation

ESA/PB-EO(2009)22

19. Any Other Business

20. Date and Place of next Meeting

Information Notes

Quarterly Statistics on ERS Operations (2008/4)	ESA/PB-EO(2009)19
Quarterly Statistics on ENVISAT Operations (2008/4)	ESA/PB-EO(2009)20
The Earth Observation Advisory Groups	ESA/PB-EO(2009)21
European Long Term Data Preservation Initial Implementation Plan	ESA/PB-EO(2009)34
Revised Declaration on the Earth Observation Envelope Programme	ESA/C(2008)201
Declaration on the GMES Space Component Programme	ESA/C(2008)182
Draft Amendment to the Agreement between the European Community and ESA on GMES	ESA/C(2008)159
Long-term Scenario of the GMES Space Component	ESA/PB-EO(2009)35
ESA's contribution to the GMES Governance	ESA/PB-EO(2009)36
Declaration on the MTG Space Segment Development Programme	ESA/C(2008)183
Declaration on the European Earth Watch Programme	ESA/C(2008)184
European Earth Watch Programme: Implementing Rules for the GMECV Element	ESA/C(2008)194